

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий Інститут мистецтв

**КАЧМАР О.В.
ДУТЧАК О.І.
МАЛАНЮК Т.З.
ФЕДОРАК В.В.
ШИКЕРИНЕЦЬ В.В.**

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В СОЦІОКУЛЬТУРНІЙ СФЕРІ

Навчально-методичний посібник

Івано-Франківськ -2024

УДК 001.8:316.7:008

Рекомендовано до друку Вченою радою Навчально-наукового Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.

Рецензенти:

Луцан Н.І. док. пед. наук, професор, професор кафедри початкової освіти та освітніх технологій Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Стинська В.В. док. педагог. наук, професор, професор Кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

[Введіть текст]

Качмар О.В. Методологія наукових досліджень у соціокультурній сфері: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2025. с.

У посібнику розглядаються теоретико-методологічні засади наукової діяльності, принципи формування проблематики, постановки гіпотез, вибору методів і представлення результатів дослідження. Особлива увага приділяється міждисциплінарним підходам, які поєднують культурологію, соціологію, філософію, менеджмент та мистецтвознавство. Курс формує методологічну культуру, яка є основою для підготовки якісних магістерських робіт та наукових публікацій, а також для майбутньої професійної діяльності у сфері соціокультурного менеджменту.

Качмар О.В., 2024

Дутчак О.І., 2024

Маланюк Т.З., 2024

Федорак В.В., 2025/2024

Шикеринець В.В., 2024

Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника, 2024

[Введіть текст]

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ОПРАЦЮВАННЯ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ	19
ПЛАНІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	34
ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ СТУДЕНТІВ	39
МЕТОДИКА НАПИСАННЯ НАУКОВОЇ СТАТТІ	42
МЕТОДИКА НАПИСАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	44
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ	50
ГЛОСАРІЙ	61
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	65

[Введіть текст]

ПЕРЕДМОВА

У сучасних умовах глобалізаційних процесів, зростання інтенсивності культурних обмінів та викликів, пов'язаних із трансформацією суспільних цінностей, наука набуває ключового значення як інструмент осмислення соціокультурних процесів. Здобувачі другого (магістерського) рівня освіти постають перед завданням не лише засвоїти наявний теоретичний досвід, але й виробити власні дослідницькі стратегії для аналізу та розбудови соціокультурної сфери. Саме курс «Методологія наукових досліджень в соціокультурній сфері» покликаний сформувати у студентів фундаментальні знання і практичні навички, необхідні для проведення наукових досліджень у царині культури, мистецтва, соціальної комунікації та менеджменту соціокультурної діяльності.

Як зауважував видатний філософ науки К. Поппер: «Наука починається з проблем і завершується новими проблемами». Ця думка окреслює важливість методології як системи інструментів і принципів, завдяки яким наукове пізнання стає не випадковим, а цілеспрямованим процесом. Соціокультурна сфера, будучи складною багатовимірною реальністю, потребує не лише опису, а й глибокого аналітичного осягнення, що можливе лише завдяки володінню методологічним апаратом.

Методологія науки виконує кілька основних функцій: пізнавальну, світоглядну, інтегративну та прогностичну. У контексті соціокультурних досліджень вона дозволяє інтегрувати напрацювання філософії, культурології, соціології, мистецтвознавства, менеджменту та інших дисциплін. Як зазначав М. Вебер, - «наука має на меті не лише пізнати світ, але й надати людині орієнтири у ньому». Цей принцип особливо актуальний для магістрів, які готуються працювати в сфері культури та мистецтва, адже саме вони в майбутньому визначатимуть вектори розвитку культурного простору України.

[Введіть текст]

Здобувач, який вивчає дану дисципліну, отримує можливість зрозуміти структуру наукового дослідження: від формування проблематики та постановки мети - до обґрунтування методів і представлення результатів. Як стверджує Т. Кун, автор концепції «парадигмальних зрушень», «наука розвивається не шляхом простого накопичення фактів, а через зміну моделей мислення». Отже, сучасний магістр має бути готовим до інноваційних підходів, критичного аналізу та міждисциплінарного бачення. Особлива увага приділяється прикладному виміру методології. У соціокультурній сфері дослідження не є абстрактними - вони безпосередньо впливають на соціальні практики, культурну політику, організацію дозвілля, розвиток мистецьких інституцій. Як наголошує українська дослідниця О. Качмар, «методологічна культура науковця є передумовою формування якісного соціокультурного менеджменту, адже лише на основі чіткого аналізу можна виробити стратегії розвитку культури в умовах кризи чи війни» [Качмар О.В., 2021].

Таким чином, курс «Методологія наукових досліджень в соціокультурній сфері» спрямований на:

- формування у студентів системного розуміння наукового процесу;
- розвиток уміння застосовувати методи дослідження у конкретних соціокультурних практиках;
- виховання критичного мислення і навичок аналізу культурних явищ;
- підготовку до самостійної науково-дослідної та проектної діяльності.

Надзвичайно важливо, що вивчення даної дисципліни дозволяє майбутнім магістрам не лише стати споживачами наукової інформації, але й продуцентами нових знань. Адже, як слушно зауважив А. Ейнштейн, «наука без теорії сліпа, а теорія без практики — безплідна».

У світлі сучасних викликів — від військової агресії до цифрової революції — саме науково обґрунтований підхід до аналізу соціокультурних процесів стає запорукою збереження національної ідентичності, розвитку

[Введіть текст]

культурних практик та інтеграції України у світовий культурний простір. Тому курс, який пропонується для опанування здобувачам магістерського рівня, є не лише навчальною дисципліною, а й інструментом формування майбутніх лідерів у сфері науки, культури та суспільного розвитку.

Дисципліна «**Методологія наукових досліджень в соціокультурній сфері**» орієнтована на здобувачів другого (магістерського) рівня освіти та має на меті сформувати у студентів систему знань і практичних навичок, необхідних для здійснення наукових досліджень у галузі культури та мистецтва. У курсі розглядаються теоретико-методологічні засади наукової діяльності, принципи формування проблематики, постановки гіпотез, вибору методів і представлення результатів дослідження. Особлива увага приділяється міждисциплінарним підходам, які поєднують культурологію, соціологію, філософію, менеджмент та мистецтвознавство. Здобувачі набувають умінь критично аналізувати соціокультурні явища, інтегрувати теорію з практикою та застосовувати методологічні інструменти у власних науково-дослідних і проектних розробках. Курс формує методологічну культуру, яка є основою для підготовки якісних магістерських робіт та наукових публікацій, а також для майбутньої професійної діяльності у сфері соціокультурного менеджменту.

[Введіть текст]

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та
івентменеджменту

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

**МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У
СОЦІОКУЛЬТУРНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

Рівень вищої освіти – другий(магістерський)

Освітньо-професійна програма «Менеджмент соціокультурних проєктів та
креативних індустрій»

Спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та
івентменеджменту

Протокол № від серпня 2024 р.

Івано-Франківськ – 2024

[Введіть текст]

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Організація освітнього процесу в початковій школі
Викладач (-і)	проф. Качмар Олександра Василівна
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Згідно розкладу. Онлайн консультації можуть бути організовані за бажанням здобувачів вищої освіти.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><i>Предметом вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень у соціокультурній сфері» є закономірності, принципи та методи наукового пізнання соціокультурних явищ і процесів, а також інструменти та підходи, що забезпечують здобуття, перевірку й інтерпретацію знань у культурології та суміжних гуманітарних науках. Дисципліна «Методологія наукових досліджень» є базовою для підготовки магістрів спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності» та має на меті формування знань про наукове дослідження як систему, методи, принципи та етапи наукової діяльності, а також розвиток навичок самостійного проведення наукового пошуку, дотримання академічної доброчесності та ефективного представлення результатів дослідження.</i></p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><i>Метою вивчення навчальної дисципліни є формування системного уявлення про наукове дослідження, методологічну культуру та практичні навички проведення дослідження.</i></p> <p><i>Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є :</i></p> <p><i>– вміння сформулювати уявлення про основи наукової діяльності;</i></p>	

[Введіть текст]

- ознайомити з сучасними методами і підходами до досліджень у соціокультурній сфері;
- навчити формулювати наукові гіпотези, визначати об'єкт і предмет дослідження;
- розвивати навички академічного письма;
- сприяти формуванню етики дослідника, включаючи академічну доброчесність.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов та вимог

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК-5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК-1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК-3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту

СК-9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію

Програмні результати навчання:

ПР-1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління у непередбачуваних умовах

ПР-6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення організації управлінських рішень у непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність

ПР-7. Організувати та здійснювати ефективні комунікації в середині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

ПР -9. Вміти спілкуватись у професійних та наукових колах державною та іноземною мовами

[Введіть текст]

5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції			
семінарські заняття / практичні / лабораторні			
самостійна робота			
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	028 Менеджмент соціокультурної діяльності	I	Нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	практичні заняття
		сам. роб.	
Тема 1. Наука як сфера діяльності. Основи наукової методології.			
Тема 2. Типи та структура наукових досліджень. Проблема, мета, гіпотеза, об'єкт, предмет дослідження			
Тема 3 Методи наукового пізнання: емпіричні, теоретичні, спеціальні			
Тема 4. Аналіз джерел, академічне письмо, цитування			
Тема 5. Етапи організації наукового дослідження. Оформлення результатів. Стаття, теза, доповідь			
Тема 6. Академічна доброчесність. Антиплагіат. Етика дослідника. Індивідуальні дослідницькі проекти. Презентація результатів			
ЗАГ.			

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського</p> <p>аФорми контролю знань студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> а поточний; б підсумковий семестровий (екзамен). <p>Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою на основі 100-бальної системи.</p> <p>8.3. Види контролю «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів в організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Наказ ректора № 417 від 03.07.2023 р.).</p> <p>100-бальна шкала переводиться у відповідну національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, F)</p> <p>Загальні 100 балів включають:</p> <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із визначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи (питома вага оцінки – 50%).</p> <p>Контроль самостійної роботи дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу (оцінюється від 0 до 10 балів) та у формі есе (письмова робота в електронному вигляді) – (оцінюється від 0 до 5 балів). Загальна питома вага оцінки за контроль самостійної роботи – 15 %.</p> <p>Семестрова контрольна робота – дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей.</p>
--	---

[Введіть текст]

	<p>Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу. Питома вага оцінки – 15%.</p> <p>Тестовий контроль проводиться двічі за семестр. Кожен з яких оцінюється у 10 балів. Загальна максимальна кількість балів, відповідно, 20.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті. Підсумковий семестровий контроль – сума балів поточного контролю, семестрової контрольної роботи та контролю самостійної роботи. Підсумковий семестровий контроль виносяться на останню академічну годину (практичне заняття) опанування курсу окремих тем (але не більше 10 балів) відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://cutt.ly/yeXStrN9</p>
Вимоги до письмових робіт	Письмова робота включає певні теми завдань за тематикою курсу.
Семінарські /практичні заняття	Максимальна оцінка – 5 балів Оцінюється у стобальній шкалі Поточні оцінки, які отримуються під час практичних занять, сумуються й множаться на коефіцієнт.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 90% практичних завдань. При виставленні допуску до екзамену враховуються навчальні досягнення здобувачів освіти (бали), набрані за виконання всіх видів робіт під час поточного к Отримання інтегральних результатів до останнього заняття – 25 балів. Студентам, які мають пропуски, дозволяється р ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – екзамен.
7. Політика навчальної дисципліни	

[Введіть текст]

Письмові роботи: виконання письмових робіт у процесі вивчення навчальної дисципліни є обов'язковим для всіх здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Інформація щодо результатів тестування, виконання індивідуальних / групових робіт, презентації результатів самостійної роботи, загальна оцінка змістового модуля в цілому надається кожному здобувачеві освіти індивідуально. Неприпустимими є плагіат та списування. Інформація щодо оцінки виконання індивідуального завдання надається здобувачеві після представлення результатів виконання роботи. Результати виконання індивідуального творчого завдання надаються згідно розкладу практичних занять.

Академічна доброчесність: викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень нормативно-правових документів та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: «Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» <http://surl.li/fhjkjz>; «Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять: порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). <https://cutt.ly/YeXSdlpV>

Неформальна освіта: можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» вищої освіти.

8. Рекомендована література

Основна:

Вакуленко В.Л., Боярчук С.В. Ключові аспекти академічної доброчесності: запобігання плагіату. *Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія*. 2022. Вип. 13(4).С. 26-34.

2. Галицька Е.В. Особливості мови і стилю викладення матеріалу наукових досліджень // *Наукові перспективи*. 2022. №11(29).- С.142-155.

3. Данильян О. Г. *Методологія наукових досліджень: підручник* /О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Харків : Право, 2023. – 488 с.

4. Доценко І.О. Академічна доброчесність у системі забезпечення якості вищої освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика*.2022. Вип. 32. С. 32-41 .

Зарицька Н. *Методологія наукових досліджень як необхідний елемент інтелектуального економічного потенціалу сучасних науковців*. Економіка та с

Качмар О.В., Дутчак О.І., Маланюк Т.З., Федорак В.В., Шикеринець В.В. *Методологія наукових досліджень у соціокультурній сфері: навчально-методичний посібник*. Івано-Франківськ. 2024.60 с.

Крупенина Н. А. *Педагогічні дослідження толерантності* / Н. А. Крупенина // І

В. *Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник* /Укл. О. Плахотнік, І.Стражнікова. Івано-Франківськ. 2020. 60 с.

Методологія наукових досліджень: *навчально-методичний посібник*/ Косовий Є.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А. Житомир: Видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с.

Ц
10. *Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник*/ за ред.

і
В.П. Горина. Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В.2023., 170с.

й
https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/49323/1/Posibnyk_MND.pdf

н

[Введіть текст]

11.Олексюк О.М. Навчально-методичний посібник «Практикум з методології наукових досліджень». Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ, 2020. 92 с.

12. Основи наукових досліджень : навчально-науковий посібник/ О.Сінчук. Кременчук ПП Щербатих О,В., 2022. 196 с.

13.Паламар С., Науменко М. *Реалізація принципів академічної доброчесності як дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти* Освітологічний дискурс (3 - 4). 2022. С.76-92. ISSN 2312-5829 : <https://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/v...>

14. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. К.:НУХТ, 2022. 385 с.

15. Сич О. Відповідальність держави за якість вищої освіти в умовах її реформування: основні засади / О. Сич // Університети і лідерство. - 2018. - № 1. - С. 48-61. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/univlead_2018_1_7

16. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти із підтримки принципів академічної доброчесності; Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту». — Лист МОН від 23.10.2018р. No 1/9-650. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/yak-pidtrimati-akademichnu-dobrochesnist-vuniversiteti-monrozrobilo-ta-nadislalo-na-zvo-rekomendaciyi-z-akademichnoyi-dobrochesnosti>

17. Корягін М.В., Чік М.Ю. Основи наукових досліджень [Текст]: навч. посібник. К. :Алерта, 2017. -622 с. - 978-617-566-222-9 .-199,00 Шифр: 001.891(075.8) Авторський знак: К 70 .Кількість примірників: 1

. Мистецька культура: історія, теорія, методологія [Текст]: тези доп. VIII міжнар. наук. конф. (Львів, 20 лист. 2020 р.) /упор. Л. Купчинська . -Львів: ЛНБ,2020 .-206 с.-70,00 . Шифр: 7.072.2 Авторський знак: М 65
Кількість примірників: 1

.Система сучасних методологій [Текст]: хрестоматія/відп. ред.

А. Фурман. Т. 1.- Тернопіль: ТНЕУ, 2016.-314 с.

Магістерська робота: методика підготовки [Текст]: посібник/ Долбенко Т.О. та ін.-2-е вид., випр. і доп.-К.:Ліра-К, 2016.-140 с.-978-617-7320-52-3.-70,00
.Шифр: 001.817(075.8) Авторський знак: М 12. Кількість примірників: 3.

Рекомендована

Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: Вид-во Сум ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. 257 с.

. Вернигора Н. М. Написання сучасної наукової статті: метод. рек. К.: Білий Тигр, 2018. 27 с.

.Глушик С. В., Дияк О. В., Шевчук О. В. Сучасні ділові папери: навч. посіб. К.: Літера ЛТД, 2013. 416 с.

.Данильян О. Г., Дзьобань О.Г. Методологія наукових досліджень: підручник. Харків: Право, 2019. 368 с.

. Кулик О. Д. Методологія й організація фахових досліджень та академічна доброчесність : навч. посіб. Переяслав : Домбровська Я. М., 2022. 370 с.

.Медвідь В. Ю. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно- логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. /Ред. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Суми : Університетська книга, 2020. 218 с.

. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. /За ред. І. С. Добронравової. К. : Київ. Нац. у-тет. ім. Т. Шевченка, 2018. 606 с.

. Киричок П. О. Спеціальні методи наукових досліджень : підруч. /Ред. П. О. Киричок, С. В. Струтинський, В. Г. Олійник ; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т». Київ : АртЕк, 2016. 592 с..

. Новосьолов, О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г., 2017. 100 с.

Олексюк О. М. Методологія наукових досліджень у галузі мистецтвознавства та музичної педагогіки : навч. посіб. / О. М. Олексюк, В. В. Тушева; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ : Київський університет ім. Б. Грінченка, 2020. 175 с.

Соболь Х. С., Петровська Н. І., Гуняк О. М. Методологія і принципи наукових досліджень: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. Політехніки. 2018. 87 с.

. Таран І. М. Методичні рекомендації для організації самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових

досліджень» за другим (магістерським) рівнем: галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво). Івано-Франківськ, В-во ПП Голіней О.М., 2022. 42 с.

. Татар М. С. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського Харків. авіац. ін-т. Харків : ХАІ, 2019. 103 с.

. Фурман А. В. Ідея і зміст професійного методологування: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 377 с.

. Чепіль М. Основи наукових досліджень: метод. матеріали до семін. занять. Дрогобич : ДДПУ, 2011. 106 с.

Стаття: Харківська А. А. Етика наукових досліджень в умовах війни: академічна доброчесність у вищій освіті // Освітні обрії. - Івано-Франківськ. - 2024. - Т. 59.- №. 2. - С.99-102

Допоміжна:

Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380). [Електронний ресурс]. Режим доступу:

2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. [Електронний ресурс] Режим доступу:

3

3

4. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні (від 15 травня 2017 р.)

1

Основні нормативно-правові документи:

1. Положення про запобігання академічному плагиату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL:

р

2. Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL: <http://surl.li/omcveh>

№

Інформаційні ресурси:

[Введіть текст]

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники).

2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.

3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя

С

Ф

Б

Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів: Постанова Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. No 567. URL:

Н

И

И

а

7. Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах): Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. No

звернення: 20.08.2024 р.)

а

Л

Т

No261. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF> (дата

звернення: 20.08.2024 р.)

8. Про затвердження Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам: Наказ Міністерства освіти і науки України від 03 лютого 2016 р. No 183/28313. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/567-2013-%D0%BF> (дата звернення: 20.08.2024 р.)

д

а

л

я

Викладач,
доктор філософських наук, професор,
професор кафедри управління соціокультурною
діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту

Олександра КАЧМАР

[Введіть текст]

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ОПРАЦЮВАННЯ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ

Загальна характеристика курсу

Дисципліна «Методологія наукових досліджень у соціокультурній сфері» є фундаментальною для підготовки магістрів спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності». Її вивчення сприяє розвитку методологічної культури, здатності здійснювати науковий пошук, формулювати і перевіряти гіпотези, критично аналізувати джерела та представляти результати власних досліджень.

У процесі навчання здобувачі знайомляться з базовими принципами наукової діяльності, видами і структурою наукових досліджень, сучасними методами пізнання соціокультурних явищ. Окремий акцент робиться на дотриманні академічної доброчесності та розвитку навичок академічного письма.

Тема 1. Ознайомлення зі студентським путівником. Наука як сфера діяльності. Основи наукової методології.

1. Опрацюйте «Студентський путівник» як базовий орієнтир осви процесу.
2. Зверніть увагу на роль науки у соціокультурному розвитку та різницю між науковим і ненауковим знанням.
3. Рекомендується скласти схему «Місце науки у системі суспільного знання».

Мета: сформувати у студентів уявлення про науку як особливу сферу діяльності, окреслити базові засади методології досліджень.

[Введіть текст]

Ключові питання:

1. Наука в системі культури.
2. Види знань і наукове знання.
3. Функції науки (пізнавальна, прогностична, соціальна).
4. Поняття методології та її рівні.
5. Значення методології для дослідження соціокультурної сфери.

Основний

зміст:

Наука – це особливий тип пізнавальної діяльності, спрямований на відкриття закономірностей і створення нових знань. Наукове знання відрізняється системністю, обґрунтованістю, перевірюваністю. Методологія – це вчення про принципи, підходи та методи пізнання. Виділяють чотири рівні методології: філософський, загальнонауковий, конкретно-науковий та методика й техніка дослідження. У соціокультурній сфері методологія дозволяє досліджувати явища культури в їхніх ціннісних, комунікативних, соціальних вимірах.

Приклади:

- Дослідження фестивального руху як соціокультурного феномена (поєднання культурологічного та менеджментського підходів).
- Використання студентського путівника як інструмента ознайомлення з принципами академічної доброчесності.

Висновки: методологія – основа наукового пошуку; вона визначає підхід дослідника до предмета і способи перевірки результатів.

Ключові висновки теми 1:

1. **Наука** – система знань і методів пізнання, що дає об'єктивне уявлення про світ; основні функції: пізнавальна, прогностична, практична, соціальна.
2. **Види знань:** життєвий, практичний, науковий, художній, філософський.

[Введіть текст]

3. Наукове знання – системне, обґрунтоване, перевірюване, універсальне; життєве знання – особистісне, досвідне, ситуативне.
4. Методологія науки – вчення про принципи та методи пізнання, що забезпечує наукову достовірність результатів.
5. Рівні методології: філософський, загальнонауковий, спеціально-науковий, методика/техніка.
6. Принципи методології: об'єктивність, системність, доказовість, повторюваність.
7. Методологія визначає, які методи, підходи і критерії застосовувати для достовірного дослідження.
8. Наукова картина світу – цілісне уявлення про закономірності явищ і процесів.
9. Місце науки у соціокультурній сфері – дослідження культурних процесів, формування політики, аналіз соціальної динаміки.
10. Студентський путівник допомагає орієнтуватися у навчанні, добирати методи та дотримуватися академічної доброчесності.

Контрольні запитання до лекції.

1. Що відрізняє наукове знання від повсякденного?
2. Які функції науки у суспільстві?
3. Що таке наукова картина світу?
4. Визначення поняття «методологія».
5. Рівні методології (філософський, загальнонауковий, спеціальний).
6. Яке місце гуманітарних наук у системі знань?
7. Чим соціокультурні дослідження відрізняються від природничих?
8. Що таке науковий світогляд?
9. Які основні риси наукової діяльності?
10. Які етапи розвитку науки ви знаєте?

[Введіть текст]

Тема 2. Наукове дослідження та його види.

1. Засвоїти відмінності між фундаментальними, прикладними, теоретичними та емпіричними дослідженнями.
2. Проаналізувати приклади соціокультурних досліджень із наукових журналів.
3. Завдання: створіть таблицю класифікації досліджень за метою, предметом та методами.

Мета: з'ясувати сутність наукового дослідження, його різновиди та особливості у сфері культури.

Ключові питання:

1. Визначення наукового дослідження.
2. Класифікація досліджень за метою: фундаментальні, прикладні.
3. Класифікація за характером: теоретичні, емпіричні.
4. Основні підходи в соціокультурних дослідженнях.
5. Вибір виду дослідження залежно від проблеми.

Основний

зміст:

Наукове дослідження – це цілеспрямований процес здобуття знань про певний об'єкт.

Фундаментальні дослідження – спрямовані на виявлення нових закономірностей; прикладні – на розв'язання практичних завдань. У соціокультурній сфері важливе місце займають прикладні дослідження, що стосуються культурної політики, менеджменту, мистецьких практик.

Види досліджень: монографічні, експериментальні, порівняльні, аналітичні.

Приклади:

Прикладне дослідження ефективності інклюзивних мистецьких проєктів.

Порівняльний аналіз фестивалів різних регіонів України.

[Введіть текст]

Висновки: класифікація досліджень дозволяє студенту усвідомити масштабність наукового пошуку та знайти оптимальний метод для власної теми.

Контрольні запитання до лекції.

1. Що таке наукове дослідження?
2. Чим відрізняється фундаментальне дослідження від прикладного?
3. Які приклади теоретичних досліджень у соціокультурній сфері?
4. Що таке емпіричне дослідження?
5. Які ознаки практично орієнтованих досліджень?
6. Чим відрізняється міждисциплінарне дослідження?
7. Які існують критерії науковості?
8. Чому важлива актуальність теми дослідження?
9. Як класифікують дослідження за часом проведення?
10. Що таке інноваційне дослідження?

Ключові висновки теми 2:

1. *Наукове дослідження* – цілеспрямований пошук нових знань про певний об'єкт або явище.
2. *Види за метою:* фундаментальні, прикладні.
3. *Фундаментальні* – для розвитку теорії; *прикладні* – для практичного використання.
4. *Теоретичні* – аналіз понять, моделей; *емпіричні* – на основі досвіду, спостережень.
5. У культурології переважають прикладні дослідження: фестивалі, інклюзивні проекти, культурна політика.
6. *Інтердисциплінарне дослідження* – поєднання методів і знань кількох наук.

[Введіть текст]

7. Вид дослідження обирають залежно від мети, проблеми та ресурсів.

8. Приклади прикладних досліджень: оцінка ефективності театральних програм, вплив культурних подій на громаду.

9. *Експериментальне* – активне втручання; описове – спостереження без втручання.

10. Планування дослідження включає постановку проблеми, вибір методів, збір даних, аналіз, оформлення результатів.

Тема 3. Типи та структура наукових досліджень. Проблема, мета, гіпотеза, об'єкт, предмет.

1. Поглиблено розгляньте процес формулювання наукової проблеми.
2. Навчіться правильно визначати об'єкт та предмет дослідження.
3. Завдання: спробуйте сформулювати гіпотезу до обраної теми магістерської роботи.

Мета: навчити студентів формулювати основні елементи наукового пошуку.

Ключові питання: структура наукового дослідження; постановка проблеми; гіпотеза; об'єкт і предмет.

Основний зміст:

Проблема – питання, що потребує вирішення.

Мета – кінцевий результат, до якого прагне дослідник.

Завдання – конкретні кроки.

Гіпотеза – припущення, яке потребує перевірки.

Об'єкт – широка сфера дослідження; предмет – конкретний аспект.

Приклади: Об'єкт: фестивальна культура; предмет: вплив театральних фестивалів на молодь.

Гіпотеза: інклюзивні театри підвищують соціальну адаптацію учасників.

Висновки: чіткість у визначеннях забезпечує результативність дослідження.

[Введіть текст]

Коротке резюме до теми 3

Проблема – питання, що потребує вирішення.

Мета – кінцевий результат дослідження.

Завдання – конкретні кроки для досягнення мети.

Об'єкт дослідження – сфера явищ, що вивчається.

Предмет – конкретний аспект об'єкта.

Гіпотеза – припущення, що потребує перевірки.

Проблема – питання; тема – загальна назва дослідження.

Чіткі критерії: конкретність, релевантність, вимірюваність.

Структура визначає логіку роботи, послідовність збору та аналізу даних.

Помилки: нечітка проблема, некоректна гіпотеза, широкі формулювання.

Контрольні запитання до лекції.

1. Які основні типи наукових досліджень?
2. Що таке наукова проблема?
3. Як правильно формулювати тему дослідження?
4. Чим відрізняється мета від завдань?
5. Що таке гіпотеза?
6. Як визначити об'єкт дослідження?
7. Що таке предмет дослідження?
8. Як пов'язані об'єкт, предмет і мета?
9. Приклад формулювання гіпотези.
10. Яке значення має структура дослідження?

Тема 4. Методи наукового пізнання: емпіричні, теоретичні, спеціальні.

1. Ознайомтеся з класифікаціями методів дослідження у культурології.
2. Порівняйте спостереження, інтерв'ю, аналіз документів (емпіричні методи) із моделюванням, порівняльним аналізом, історико-генетичним методом (теоретичні).

[Введіть текст]

3. Завдання: складіть карту методів, які ви плануєте використати у власному дослідженні.

Мета: ознайомити з основними методами, що застосовуються у культурології.

Ключові питання: емпіричні й теоретичні методи; спеціальні методи гуманітарних наук; інтердисциплінарність.

Основний зміст:

Емпіричні: спостереження, анкетування, інтерв'ю, експеримент.

Теоретичні: аналіз, синтез, індукція, дедукція, моделювання.

Спеціальні: герменевтика, дискурс-аналіз, культурологічний підхід.

Приклади: інтерв'ю з учасниками мистецького фестивалю; дискурс-аналіз театральної рецензії.

Висновки: поєднання методів підвищує достовірність результатів.

Коротке резюме до теми 4

Емпіричні методи: спостереження, анкетування, інтерв'ю, експеримент, вимірювання.

Спостереження – фіксація явищ у природних умовах, без втручання.

Анкетування та інтерв'ю – збір інформації від учасників дослідження.

Експеримент – контрольоване втручання для перевірки гіпотези.

Теоретичні методи: аналіз, синтез, індукція, дедукція, моделювання.

Аналіз – розчленування на частини; **синтез** – поєднання елементів у цілісну систему.

Індукція – висновки від конкретного до загального; **дедукція** – від загального до конкретного.

Моделювання – створення спрощеної моделі явища для дослідження.

Спеціальні методи: герменевтика, дискурс-аналіз, культурологічний аналіз.

Поєднання методів підвищує надійність і об'єктивність результатів.

Контрольні запитання до лекції.

1. Що таке метод наукового пізнання?

[Введіть текст]

2. Які методи належать до емпіричних?
3. Приклади емпіричних методів у соціокультурній сфері.
4. Які основні теоретичні методи?
5. Що таке історико-генетичний метод?
6. Які є спеціальні методи у культурології?
7. Чим відрізняється порівняльний аналіз від типологічного?
8. Як обрати метод дослідження?
9. Які методи є найефективнішими для міждисциплінарних студій?
10. Що таке методологічний плюралізм?

Тема 5. Аналіз джерел, академічне письмо, цитування.

1. Зверніть увагу на різні типи джерел (першоджерела, наукові статті, монографії).
2. Навчіться застосовувати стандарти цитування (АРА, ДСТУ).
3. Практика: переписіть фрагмент тексту, оформивши його у вигляді наукової цитати з посиланням.

Мета: навчити студентів працювати з науковими джерелами та оформлювати результати відповідно до академічних стандартів.

Ключові питання: пошук джерел; первинні й вторинні джерела; техніка цитування; правила академічного письма.

Основний зміст:

- Джерела: книги, статті, архіви, онлайн-бази.
- Академічне письмо: структурованість, аргументованість, логічність.
- Стандарти цитування: АРА, ДСТУ.
- Антиплагіат і авторська відповідальність.

Приклади: цитування у дослідженні творчості Франківського драмтеатру; оформлення бібліографії для курсової.

Висновки: грамотна робота з джерелами формує академічну доброчесність.

[Введіть текст]

Коротке резюме до теми 5

Джерела: первинні – оригінальні; вторинні – інтерпретації чи огляди.

Критичний аналіз: оцінка достовірності, повноти, актуальності.

Достовірність – авторство, публікація, дата, джерело фінансування.

Академічне письмо: логічність, структурованість, аргументованість, науковий стиль.

Стили цитування: APA, MLA, Chicago, ДСТУ.

Плагіат – копіювання чужої роботи без посилання; уникати за допомогою правильного цитування.

Бібліографія– список використаних джерел у стандартному форматі.

Самоплагіат– повторне використання власних робіт без посилання.

Інтернет-ресурси потрібно перевіряти на авторитетність.

Цитування мистецтва: точне зазначення автора, року, сторінки, зображень або творів.

Контрольні запитання до лекції.

1. Що таке джерельна база дослідження?
2. Які існують види джерел?
3. Чим відрізняються першоджерела від вторинних?
4. Які стандарти цитування використовуються в Україні?
5. Особливості APA-стилю.
6. Які вимоги до бібліографічного опису?
7. Що таке академічне письмо?
8. Чим науковий текст відрізняється від художнього?
9. Які є правила оформлення цитат?
10. Чому важливе правильне посилання на джерела?

Тема 6. Етапи організації наукового дослідження. Оформлення результатів. Стаття, теза, доповідь.

[Введіть текст]

1. Вивчіть послідовність роботи: вибір теми → постановка проблеми → методи → аналіз → оформлення результатів.
2. Ознайомтеся зі структурою наукової статті та тез конференції.
3. Завдання: підготуйте короткий анотаційний план власного наукового повідомлення.

Мета: розкрити логіку проведення наукової роботи від ідеї до результатів.

Ключові питання: етапи дослідження; планування; збір і аналіз матеріалу; представлення результатів.

Основний зміст:

Вибір теми, формулювання мети.

Розробка плану дослідження.

Збір даних, аналіз, інтерпретація.

Форми представлення: стаття, тези, доповідь.

Приклади: оформлення доповіді на науковій конференції; підготовка тез про інклюзивні культурні проекти.

Висновки: науковий пошук вимагає послідовності та чіткої організації.

Коротке резюме до теми 6

Етапи: вибір теми → формулювання проблеми → планування → збір даних → аналіз → оформлення результатів.

Тема обирається за актуальністю, значимістю та доступністю джерел.

План містить мету, завдання, методи, строки, очікувані результати.

Збір даних – спостереження, інтерв'ю, документи, статистика.

Аналіз: порівняння, систематизація, узагальнення, інтерпретація.

Форми представлення: стаття, теза, доповідь, постер, презентація.

Оформлення статті: вступ, методи, результати, висновки, бібліографія.

Помилки збору даних: неповнота, упередженість, невідповідність методам.

[Введіть текст]

Методика повинна відповідати меті, об'єкту і предмету дослідження. Ефективність оцінюється за точністю результатів, відповідністю меті та науковою цінністю.

Контрольні запитання до лекції.

1. Які основні етапи дослідження?
2. Як відбувається вибір теми?
3. Що таке план дослідження?
4. Які вимоги до структури наукової статті?
5. Як відрізняються тези від статті?
6. Що таке наукова доповідь?
7. Які є вимоги до анотації?
8. Які принципи написання висновків?
9. Що таке апробація результатів?
10. Яке значення має публікація для науковця?

Тема 7. Аналітична рецензія і довідка.

1. Зверніть увагу на різницю між аналітичною рецензією та бібліографічною довідкою.
2. Практика: напишіть рецензію на статтю у фаховому журналі, звернувши увагу на її сильні й слабкі сторони.

Мета: ознайомити студентів із жанрами наукового аналізу та практикою їх написання.

Ключові питання: рецензія як форма критичного аналізу; наукова довідка; структура та вимоги.

Основний зміст:

Аналітична рецензія: мета, структура (аналіз, критика, висновки).

Довідка: короткий опис стану проблеми чи джерел.

Значення для формування навичок наукової комунікації.

[Введіть текст]

Приклади: рецензія на монографію з культурології; довідка про стан розвитку фестивального руху.

Висновки: рецензії й довідки формують критичне мислення дослідника.

Контрольні запитання до лекції.

1. Що таке рецензія?
2. Яка структура аналітичної рецензії?
3. Чим відрізняється рецензія від відгуку?
4. Що таке бібліографічна довідка?
5. Які основні функції рецензії?
6. Як критично аналізувати текст?
7. Які критерії оцінки наукової статті?
8. Чим рецензія корисна для дослідника?
9. Приклади формулювань для рецензії.
10. Які етичні вимоги до рецензента?

Тема 8. Академічна доброчесність. Антиплагіат. Етика дослідника.

Індивідуальні дослідницькі проєкти. Презентація результатів.

1. Опрацюйте принципи академічної доброчесності: чесність, прозорість, відповідальність.
2. Ознайомтеся з програмами перевірки на плагіат.
3. Завдання: підготуйте презентацію результатів власного міні-дослідження.

Мета: сформувати у студентів розуміння етичних засад науки та навички публічної презентації.

Ключові питання: принципи доброчесності; плагіат і самоплагіат; етика дослідника; форми презентації.

Основний зміст:

Академічна доброчесність: чесність, об'єктивність, відповідальність.

Плагіат: види, способи уникнення.

[Введіть текст]

Етика дослідника: повага до авторства, відповідальність перед суспільством.

Презентація результатів: усна, письмова, візуальна.

Приклади: студентські наукові проєкти в Івано-Франківську; презентації на культурологічних конференціях.

Висновки: наукова діяльність вимагає етики, відповідальності та комунікативних навичок.

Контрольні запитання до лекції.

1. Що таке академічна доброчесність?
2. Які її основні принципи?
3. Чому плагіат є порушенням етики?
4. Які види академічних порушень?
5. Які існують системи перевірки текстів?
6. Що таке самоцититування?
7. Як уникнути плагіату?
8. Які риси має етичний дослідник?
9. Які наслідки порушення академічної доброчесності?
10. Чому важливе колегіальне рецензування?

Лекція 9. Індивідуальні дослідницькі проєкти. Презентація результатів

1. Що таке індивідуальний дослідницький проєкт?
2. Як обрати тему проєкту?
3. Які критерії науковості проєкту?
4. Яка структура дослідницького проєкту?
5. Що таке апробація результатів дослідження?
6. Які є вимоги до презентації?
7. Як правильно оформити слайди?

[Введіть текст]

- **Обов'язкові джерела:** Качмар О.В. *Соціокультурні аспекти сучасного дослідження*, статті з фахових журналів.
- **На що звернути увагу:** відмінність між академічним та прикладним дослідженням у сфері культури.

Практика: скласти приклади тем фундаментального і прикладного дослідження у соціокультурній сфері.

Практичне заняття 3. Структура наукового дослідження.

1. Робота з поняттями: проблема, мета, гіпотеза, об'єкт, предмет.
2. Практика: формулювання гіпотез до вибраних тем.
3. Колективний аналіз прикладів проблематики соціокультурних досліджень.

- **Що занотувати:** визначення ключових категорій (об'єкт, предмет, проблема, гіпотеза, мета).
- **Обов'язкові джерела:** посібники з методології (Губерський Л., '.), приклади дисертаційних робіт.
- **На що звернути увагу:** різниця між проблемою і темою дослідження; формулювання гіпотези.
- **Практика:** написати власне формулювання проблеми і мети для міні-дослідження.
-

Практичне заняття 4. Методи наукового пізнання.

1. Групова робота: створення класифікаційної таблиці методів.
2. Практичне застосування емпіричних і теоретичних методів на прикладах.
3. Міні-дискусія: «Які методи найдоцільніші для соціокультурних досліджень?».

[Введіть текст]

- **Що занотувати:** класифікація методів (спостереження, експеримент, аналіз, синтез, моделювання, статистичні методи).
- **Обов'язкові джерела:** Качмар О.В., методологічні підручники з культурології.
- **На що звернути увагу:** приклади застосування методів у культурології та мистецтвознавстві.
- **Практика:** визначити, які методи доцільно застосувати для дослідження конкретного соціокультурного явища.

Практичне заняття 5. Академічне письмо і цитування.

1. Тренінг: як оформлювати цитати і посилання (АРА, ДСТУ).
 2. Завдання: переписати абзац із дотриманням правил цитування.
 3. Практика створення бібліографічного списку.
- **Що занотувати:** правила пошуку і критичного аналізу джерел; стилі цитування (АРА, MLA, ДСТУ).
 - **Обов'язкові джерела:** керівництва з академічного письма; ресурси Google Scholar, eLIBRARY.
 - **На що звернути увагу:** як уникати плагіату, правильне оформлення цитат і бібліографії.
 - **Практика:** підготувати список джерел (10 позицій) з теми дослідження у форматі АРА.

Практичне заняття 6. Етапи організації наукового дослідження.

1. Обговорення структури наукової статті, тез, доповіді.

[Введіть текст]

2. Завдання: складання анотації до статті.
 3. Практика: підготовка плану майбутньої наукової роботи.
- **Що занотувати:** планування дослідження, вибір методів, етапи реалізації.
 - **Обов'язкові джерела:** методичні рекомендації до написання курсових і магістерських робіт (університетські).
 - **На що звернути увагу:** структура статті, тези конференцій, доповіді.
 - **Практика:** скласти план майбутнього індивідуального дослідницького проекту.

Практичне заняття 7. Аналітична рецензія і довідка.

1. Знайомство зі структурою рецензії.
 2. Практика: написання короткої рецензії на статтю.
 3. Завдання: скласти бібліографічну довідку до 5 джерел.
- **Що занотувати:** структура рецензії, принципи критичного аналізу, правила написання довідки.
 - **Обов'язкові джерела:** приклади рецензій і наукових довідок із фахових видань.
 - **На що звернути увагу:** як поєднати науковий аналіз з об'єктивністю та академічною етикою.
 - **Практика:** написати коротку аналітичну рецензію на наукову статтю.
 -

Практичне заняття 8. Академічна доброчесність та антиплагіат.

[Введіть текст]

1. Ознайомлення з принципами академічної етики.
2. Практика роботи з програмами перевірки на плагіат.
3. Дискусія: «Проблеми доброчесності у сучасному науковому середовищі».

- **Що занотувати:** принципи академічної доброчесності, види академічних порушень, інструменти перевірки текстів.
- **Обов'язкові джерела:** Закон України «Про освіту» (розділ про академічну доброчесність), університетські положення про антиплагіат.
- **На що звернути увагу:** практичне значення академічної етики у науковій та професійній діяльності.
- **Практика:** підготувати презентацію результатів міні-дослідження з дотриманням вимог до академічної доброчесності.
-

Практичне заняття 9. Індивідуальні дослідницькі проєкти. Презентація результатів.

1. Представлення студентами власних міні-досліджень.
2. Аналіз і обговорення презентацій.
3. Взаємна оцінка проєктів за критеріями науковості та доброчесності.

- **Що занотувати:** принципи академічної доброчесності, види академічних порушень, інструменти перевірки текстів.
- Створити постерну доповідь на основі дослідницького проєкту.
- Підготувати мультимедійну презентацію (PowerPoint/Canva) з результатами роботи.
-

[Введіть текст]

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ СТУДЕНТІВ

**Завдання для індивідуальних дослідницьких проєктів студентів
з курсу «Методологія наукових досліджень у соціокультурній сфері»**

Тема 1. Ознайомлення зі студентським путівником. Наука як сфера діяльності.

Міні-проєкти:

1. Підготувати огляд розвитку науки в Україні у XXI ст. з прикладами соціокультурних досліджень.
2. Дослідити роль університетів як центрів наукового пізнання в умовах війни.

[Введіть текст]

3. Створити інфографіку «Функції науки у суспільстві» з акцентом на гуманітарну сферу.

Тема 2. Наукове дослідження та його види.

Міні-проекти:

1. Порівняльний аналіз фундаментальних і прикладних досліджень у сфері культури (на прикладі статей з фахових журналів).
2. Виявити приклади емпіричних досліджень у соціокультурній діяльності та описати їхні результати.
3. Підготувати огляд міждисциплінарних досліджень (культура + освіта, культура + економіка тощо).

Тема 3. Типи та структура наукових досліджень.

Міні-проекти:

1. Розробити тему, об'єкт, предмет і гіпотезу власного соціокультурного дослідження.
2. Провести мікродослідження (анкетування або спостереження) та визначити його об'єкт і предмет.
3. Проаналізувати формулювання гіпотез у 3 наукових статтях з культурології.

Тема 4. Методи наукового пізнання.

Міні-проекти:

1. Скласти таблицю застосування емпіричних і теоретичних методів у культурологічних дослідженнях.
2. Провести міні-дослідження соціокультурного явища (наприклад, культурні практики молоді) з використанням одного емпіричного методу.

[Введіть текст]

3. Написати аналітичний звіт «Які методи найдоцільніші для дослідження сучасних арт-проектів?».

Тема 5. Аналіз джерел. Академічне письмо. Цитування.

Міні-проекти:

1. Підготувати бібліографічний список на тему «Культурна політика України» (10–15 джерел).
2. Оформити реферат із дотриманням правил академічного письма і цитування.
3. Провести аналіз різних стилів цитування (APA, MLA, ДСТУ) на одному прикладі.

Тема 6. Етапи організації наукового дослідження. Оформлення результатів.

Міні-проекти:

1. Написати короткі тези за результатами власного міні-дослідження (1–2 сторінки).
2. Розробити план статті для наукового журналу за обраною темою.
3. Підготувати анотацію до власного дослідницького проекту.

Тема 7. Аналітична рецензія і довідка.

Міні-проекти:

1. Написати рецензію на одну наукову статтю з соціокультурної тематики.
2. Скласти бібліографічну довідку на 5 джерел за вибраною темою.
3. Провести порівняльний аналіз двох рецензій на одну і ту ж книгу/статтю.

Тема 8. Академічна доброчесність. Антиплагіат. Етика дослідника.

Міні-проекти:

[Введіть текст]

1. Провести перевірку власного тексту в системі антиплагиату та зробити висновки.
2. Написати есе «Етичні дилеми сучасного дослідника».
3. Підготувати пам'ятку для студентів «Як уникнути плагіату у наукових текстах».

Тема 9. Індивідуальні дослідницькі проєкти. Презентація результатів.

Міні-проєкти:

1. Провести власне міні-дослідження (опитування, аналіз джерел, кейс-стаді) та представити результати у вигляді презентації.
2. Створити постерну доповідь на основі дослідницького проєкту.
3. Підготувати мультимедійну презентацію (PowerPoint/Canva) з результатами роботи.

Висновки: методологія – основа наукового пошуку; вона визначає підхід дослідника до предмета і способи перевірки результатів.

МЕТОДИКА НАПИСАННЯ НАУКОВОЇ ПУБЛІКАЦІЇ

1. Вибір теми:

1. Оберіть актуальну, науково значущу тему у соціокультурній сфері.
2. Тема повинна відповідати вашим інтересам і доступності джерел.
3. Переконайтеся, що тема дозволяє сформулювати чітку проблему, мету та завдання дослідження.

2. Формулювання проблеми та гіпотези

- **Проблема:** конкретне питання, що потребує вирішення.
- **Гіпотеза:** припущення, яке дослідження має перевірити.

[Введіть текст]

- *Важливо*, щоб гіпотеза була конкретною, вимірюваною і логічно пов'язаною з проблемою.

3. Огляд літератури:

- Опрацюйте сучасні джерела (книги, статті, дисертації, електронні ресурси).
- Використовуйте критичний аналіз джерел: оцінка достовірності, актуальності, авторитетності.
- Визначте науковий контекст вашого дослідження і прогалини знань.

4. Вибір методів дослідження

Емпіричні методи: спостереження, анкетування, інтерв'ю, експеримент.

Теоретичні методи: аналіз, синтез, індукція, дедукція, моделювання.

Спеціальні методи: герменевтика, дискурс-аналіз, кейс-стаді.

Оберіть методи відповідно до об'єкта, предмета і мети дослідження.

5. Збір та аналіз даних

Зберіть необхідну інформацію систематично.

Використовуйте таблиці, графіки, діаграми для структурування даних.

Аналізуйте дані за допомогою обраних методів, роблячи логічні висновки.

6. Структура наукової публікації

1. *Заголовок* – чіткий і конкретний, відображає тему дослідження.
2. *Анотація* – короткий виклад основних результатів і висновків (100–250 слів).
3. *Ключові слова* – 4–6 термінів для індексації.
4. *Вступ* – актуальність, проблема, мета і завдання.
5. *Огляд літератури* – аналіз джерел та науковий контекст.
6. *Методика дослідження* – методи, об'єкт і предмет, підходи.
7. *Результати та обговорення* – опис отриманих даних, їх тлумачення, порівняння з літературою.

[Введіть текст]

8. **Висновки** – узагальнення основних результатів, наукова значимість.

9. **Список літератури** – оформлення згідно обраного стилю (APA, Chicago, ДСТУ).

7. Оформлення:

дотримуйтеся стандартів журналу або вимог до написання тез конференції;

використовуйте академічний стиль: логічність, точність, аргументованість;

обов'язково цитуйте джерела, уникайте плагіату.

1. Подання та публікація:

Виберіть журнал чи конференцію відповідно до тематики.

Підготуйте супровідний лист (cover letter), якщо потрібно.

Перевірте публікацію на антиплагіат і відповідність редакційним вимогам.

9. Практичні поради. Пишіть чернетку і редагуйте кілька разів. Використовуйте короткі і чіткі формулювання. Додавайте таблиці та ілюстрації для наочності. Консультуйтеся з науковим керівником.

МЕТОДИКА НАПИСАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Вибір теми

1. Тема повинна бути **актуальною**, науково значущою та відповідати спеціальності.

2. Обирайте тему, яка дозволяє реалізувати власні наукові інтереси та доступ до джерел.

3. Тема узгоджується з науковим керівником.

2. Формулювання проблеми та мети

[Введіть текст]

1. Проблема – наукове питання, що потребує вирішення у сфері соціокультурної діяльності.

2. Мета – кінцевий результат, якого прагне досягти дослідження.

3. Завдання – конкретні кроки для досягнення мети.

4. Гіпотеза – припущення, що перевіряється в процесі дослідження (якщо передбачено методологією).

3. Огляд літератури та теоретична база

Аналіз сучасних джерел: монографії, статті, дисертації, нормативні документи.

Критична оцінка джерел: достовірність, актуальність, авторитетність.

Виявлення прогалин у наукових дослідженнях для обґрунтування власного дослідження.

4. Визначення об'єкта та предмета дослідження

Об'єкт – широка сфера явищ або процесів (наприклад, культурні проекти у громаді).

Предмет – конкретний аспект об'єкта (наприклад, ефективність інклюзивних культурних програм).

5. Вибір методів дослідження

Емпіричні методи: спостереження, інтерв'ю, анкетування, експеримент.

Теоретичні методи: аналіз, синтез, порівняння, моделювання, індукція, дедукція.

Спеціальні методи: кейс-стаді, дискурс-аналіз, культурологічний аналіз.

Методи обираються відповідно до мети, завдань та предмета дослідження.

6. Структура магістерської роботи

Титульний аркуш – оформлюється за вимогами університету.

Анотація – короткий виклад мети, методів, результатів (укр. та англ.).

Зміст – структура роботи з номерами сторінок.

Вступ – актуальність, проблема, мета, завдання, об'єкт і предмет, методи.

Огляд літератури – сучасний стан досліджень, науковий контекст.

[Введіть текст]

Методологія дослідження – обґрунтування обраних методів.

Результати дослідження – опис даних, аналіз, інтерпретація.

Обговорення – порівняння результатів з іншими дослідженнями, оцінка достовірності.

Висновки – узагальнення результатів, практичне та наукове значення.

Список використаних джерел – оформлення згідно обраного стандарту (АРА, ДСТУ).

Додатки – опитувальники, таблиці, графіки, діаграми.

7. Оформлення роботи

Дотримуйтесь академічного стилю: логічність, точність, аргументованість.

Уникайте плагіату, правильно цитуйте джерела.

Використовуйте таблиці, схеми та ілюстрації для наочності.

8. Процедура захисту магістерської роботи

Підготуйте презентацію основних результатів і висновків.

Вмійте коротко і чітко відповісти на питання комісії.

Пояснюйте значення роботи для науки і практики у соціокультурній сфері.

9. Практичні поради

Починайте роботу завчасно, розподіляйте час на кожний етап.

Консультуйтеся з науковим керівником на всіх етапах.

Перевіряйте роботу на антиплагіат. Редагуйте текст кілька разів для досягнення стилістичної і логічної чіткості.

Рекомендації для самостійної роботи

1. Регулярно переглядати наукові журнали з культурології та соціальних наук.
2. Формувати бібліографічні списки до тематики магістерської роботи.
3. Виконувати завдання з формулювання проблеми, мети, об'єкта, предмета та гіпотези дослідження.
4. Практикуватися в академічному письмі (есе, рецензії, статті).

[Введіть текст]

5. Використовувати сучасні інструменти управління джерелами (Mendeley, Zotero).

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ СТУДЕНТІВ

**Завдання для індивідуальних дослідницьких проєктів студентів
з курсу «Методологія наукових досліджень у соціокультурній сфері»**

Тема 1. Ознайомлення зі студентським путівником. Наука як сфера діяльності.

Міні-проєкти:

[Введіть текст]

1. Підготувати огляд розвитку науки в Україні у XXI ст. з прикладами соціокультурних досліджень.
2. Дослідити роль університетів як центрів наукового пізнання в умовах війни.
3. Створити інфографіку «Функції науки у суспільстві» з акцентом на гуманітарну сферу.

Тема 2. Наукове дослідження та його види.

Міні-проекти:

1. Порівняльний аналіз фундаментальних і прикладних досліджень у сфері культури (на прикладі статей з фахових журналів).
2. Виявити приклади емпіричних досліджень у соціокультурній діяльності та описати їхні результати.
3. Підготувати огляд міждисциплінарних досліджень (культура + освіта, культура + економіка тощо).

Тема 3. Типи та структура наукових досліджень.

Міні-проекти:

1. Розробити тему, об'єкт, предмет і гіпотезу власного соціокультурного дослідження.
2. Провести мікродослідження (анкетування або спостереження) та визначити його об'єкт і предмет.
3. Проаналізувати формулювання гіпотез у 3 наукових статтях з культурології.

Тема 4. Методи наукового пізнання.

Міні-проекти:

1. Скласти таблицю застосування емпіричних і теоретичних методів у культурологічних дослідженнях.

[Введіть текст]

2.Провести міні-дослідження соціокультурного явища (наприклад, культурні практики молоді) з використанням одного емпіричного методу.

3.Написати аналітичний звіт «Які методи найдоцільніші для дослідження сучасних арт-проектів?».

Тема 5. Аналіз джерел. Академічне письмо. Цитування.

Міні-проекти:

1.Підготувати бібліографічний список на тему «Культурна політика України» (10–15 джерел).

2.Оформити реферат із дотриманням правил академічного письма і цитування.

3.Провести аналіз різних стилів цитування (APA, MLA, ДСТУ) на одному прикладі.

Тема 6. Етапи організації наукового дослідження. Оформлення результатів.

Міні-проекти:

1.Написати короткі тези за результатами власного міні-дослідження (1–2 сторінки).

2.Розробити план статті для наукового журналу за обраною темою.

3.Підготувати анотацію до власного дослідницького проекту.

Тема 7. Аналітична рецензія і довідка.

Міні-проекти:

1.Написати рецензію на одну наукову статтю з соціокультурної тематики.

2.Скласти бібліографічну довідку на 5 джерел за вибраною темою.

3.Провести порівняльний аналіз двох рецензій на одну і ту ж книгу/статтю.

[Введіть текст]

Тема 8. Академічна доброчесність. Антиплагіат. Етика дослідника.

Міні-проекти:

- 1.Провести перевірку власного тексту в системі антиплагіату та зробити висновки.
- 2.Написати есе «Етичні дилеми сучасного дослідника».
- 3.Підготувати пам'ятку для студентів «Як уникнути плагіату у наукових текстах».

Тема 9. Індивідуальні дослідницькі проекти. Презентація результатів.

Міні-проекти:

- 1.Провести власне міні-дослідження (опитування, аналіз джерел, кейс-стаді) та представити результати у вигляді презентації.
- 2.Створити постерну доповідь на основі дослідницького проекту.
- 3.Підготувати мультимедійну презентацію (PowerPoint/Canva) з результатами роботи.

Висновки: методологія – основа наукового пошуку; вона визначає підхід дослідника до предмета і способи перевірки результатів.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

1.Що називається релевантністю даних дослідження?

А

Б об'єктивність

В відповідність меті дослідження

Г кількість

Д швидкість отримання

[Введіть текст]

Що означає поняття «висновки» у науковій роботі?

A

Впис використання джерел

Підсумок отриманих результатів

Розподіл бюджету дослідження

Деталізація гіпотези

Що називаємо хибною гіпотезою дослідження?

A

Віпoтeзa, якa нe підтвердилась експериментально

Неправильно сформульована ідея

Теоретична концепція

Помилковий статистичний розрахунок

Що вивчає методологія наукового дослідження?

A

Вистема знань про світ

Сукупність методів управління організацією

Дистема принципів, методів і прийомів наукового дослідження

Технологія впровадження наукових ідей у практику

. Основою наукового дослідження є:

A

Інтуїція дослідника

Обґрунтування проблеми, яка досліджується

Виконання експерименту

Розробка технологій впровадження

6.Що належить до основних принципів наукового дослідження?

A

Вб'єктивність, системність, достовірність

Спрощення , інтуїція, швидкість

Креативність, доступність, ефективність

Інтуїція дослідника

[Введіть текст]

7. Що таке апробація дослідження?

A

Публікація його результатів

Перевірка результатів на практиці

Виправлення помилок у даних

Порівняння результатів із літературним джерелом

8. Який метод найкраще підходить для вивчення поведінки людей?

A

Впостереження

Експеримент

Аналіз даних

Моделювання

9. Що означає валідність дослідження?

A

Віткість формулювань

Ступінь відповідності меті дослідження

Простота застосування методів

Ефективність експерименту

10. Що таке індуктивний метод дослідження?

A

Вихід від загального до часткового

Загальнення фактів для формулювання висновків

Аналіз вже наявних даних

Тестування гіпотези

Який метод належить до збору первинної інформації?

A

Аналіз документів

Побудова моделі

Опитування

[Введіть текст]

D

Читання літератури

12. Що таке науковий результат?

A

Наукові знання отримані в процесі фундаментальних або прикладних

Наукових досліджень та зафіксовані на носіях інформації

Подія, яка відбулася у науковому колі

Вітко окреслене спеціальне поняття будь-якої галузі науки

Достатня правильність того, що не викликає сумнівів

13. Що таке змінна в дослідженні?

A

Будь-який невідомий фактор

Результат дослідження

D Величина, що приймає різні значення

14. Що належить до кількісних методів дослідження?

A) Інтерв'ю

B

Статистичний аналіз

Фокус-групи

Контент-аналіз

15. Яка роль огляду літератури у дослідженні?

A

Вписати методи дослідження

Визначити прогалини у знаннях

Встановити мету дослідження

Підготувати висновки

16. Що є основною метою експерименту ?

A

Систематизація теоретичних знань

[Введіть текст]

Створення нових ідей

C

Перевірка гіпотези

Опис досліджуваного явища

17. Що таке аналіз?

A

Впроцес створення цілісної картини

Виділення окремих елементів об'єкта або явища

Способи об'єднання частин у ціле

Процес спостереження

18. Що таке емпіричні методи дослідження?

A

Методи засновані на досвіді та експерименті

Методи теоретичного аналізу

Методи, що використовуються для побудови гіпотез

Способи об'єднання частин у ціле

19. Який з методів належить до теоретичних?

A

Вспостереження

Експеримент

Ваналіз і синтез

Інтерв'ю

20. Які основні етапи наукового дослідження?

A

Вланування, виконання, аналіз результатів

Спостереження, опис, публікація

Ваналіз, гіпотеза, впровадження

Формулювання проблеми, вибір методів, висновки

[Введіть текст]

21. Що є ключовим для визначення значущості результатів дослідження?

A

В статистичний аналіз

Аналіз впливу змінних

Перевірка гіпотези

Визначення валідності

22. Що належить до основних результатів наукових досліджень?

A

Вимірювання, гіпотеза

Наукові повідомлення, наукові тези, поезія

Наукові реферати, дипломні, магістерські роботи

Роман, повість, магістерські роботи

23. Дайте визначення «науки» як форми суспільної свідомості

A

В сфері людської діяльності спрямована на покращення життєдіяльності

Сфера людської діяльності, в якій основні галузі суспільного життя

охоплюють різноманітні напрямки людської активності

Сфера людської діяльності спрямована на вироблення нових знань про

природу, суспільство і мислення

специфічна форма діяльності, що застосовується для різних галузей знань

24. Що таке знання?

A

Вивчення певних наукових категорій

Наукові факти

Абсолютний збіг образу з об'єктом

Система принципів, закономірностей, законів, основних понять, теоретичних положень і висновків

Метод в науці це...

[Введіть текст]

A

Спосіб досягти визначених результатів у пізнанні та практиці

Система принципів

Теоретична діяльність людини

Сукупність прийомів або операцій практичного характеру

26. Що таке наукове дослідження?

A

Сукупність теоретичних або практичних питань

Відображення наукової проблеми

Процес вивчення певного предмету, явища або об'єкту за допомогою наукових методів, метою якого є встановлення закономірностей його виникнення, розвитку і перетворення в інтересах практичного

Використання

Процес формування теми, мети та завдання дослідження

27. Який документ описує структуру майбутньої наукової роботи?

A

Анотація

План дослідження

Віт

Методологічний опис

29. Що включає етичний кодекс дослідника?

A

Пошук джерел фінансування

Дотримання прав учасників дослідження

Використання статистичних даних

Вибір валідних інструментів

Що є ключовим для формулювання проблеми дослідження ?

A

Вибір інструментів аналізу

Визначення актуальності проблеми

[Введіть текст]

С

Проведення тестування

Побудова графіків

31. Що таке наукова новизна?

А

Вудь-яка відмінність роботи від попередніх досліджень

Новий підхід або результат, що раніше не був відомий

Досконалення існуючих знань

Формування гіпотези

32. Що належить до структурних компонентів дослідницької роботи?

А

Возробка плану

Вибір методу аналізу

Діпозеза

Актуальність, методологія, висновки

33. Що є прикладом експериментального методу?

А

Впозереження за простими явищами

Аналіз текстових даних

Дестування нової методики в реальних умовах

Проведення анкетування

34. Що таке узагальнення результатів дослідження

А

Визначення слабких місць роботи

Формування висновків на основі отриманих результатів

Оцінка ефективності вибору методів

Відбір ключових показників для аналізу

35. Який елемент структури наукової роботи містить огляд джерел?

А

Вступ

[Введіть текст]

В

Методологія

Додатки

Література

Державна політика України з наукової та науково-технічної діяльності спрямована на:

А

Зміцнення національної безпеки, використання наукових та науково-технічних досягнень

Використання науково-технічних досягнень

Примноження національного багатства

Підвищення соціальних стандартів

До основних якостей, що відповідають статусу науковця відносяться:

А

Ініціативність

Неохайність

Високий рівень професійних знань

Допитливість

Метод , що передбачає рух думки від одиничного до загального

А

Дедукція

Аналіз

Синтез

Індукція

39. До форм наукового пізнання належать

А

Експеримент

Сіпотеза

Теорія

Проблема

[Введіть текст]

40. У якій частині наукової статті здійснюють постановку наукової проблеми, відображають її актуальність, значення для розвитку певної галузі науки або практичної діяльності:

A

Вступ

Анотація

Ключові слова

Основний текст

41. Ознаками наукових тез є:

A

Ясність

Багатозначність

Вичітність

Критичність

42. У якій частині наукової статті відображено науково-методичний рівень наукового пошуку і достовірність його результатів:

A

Методологія та методи дослідження

Постановка проблеми

Основний зміст

43. Що таке метод інтерв'ювання?

A

Універсальний метод імперичних досліджень, використання якого дає змогу отримати інформацію про подібність/відмінність різних об'єктів

Вослідження за певними ознаками

Процедура надання досліджуваним явищам чи процесам певних значень, показників, що формують ознаки

Збільшення кількості робочих місць

Початковий етап емпіричного дослідження, який полягає у

[Введіть текст]

цілеспрямованому сприйнятті предметів і явищ дійсності для отримання безпосередніх даних

Що становить основу, визначає загальну спрямованість дослідження та послідовність його проведення?

А

План на п'ятирічку

Графік роботи

Робочий план

Календарний план

З якою метою роблять планування наукового дослідження?

А

Оптимізації робіт

Визначення змісту і терміну виконання

Передбачення резервного часу

Всі відповіді правильні

46. Що відносимо до мовно-стилістичної культури наукового дослідження?

А

Об'єктивність викладу

Логічний зв'язок

Наукові терміни та визначення

Всі відповіді правильні

47. Визначальними характеристиками наукового тексту є:

А

Цілеспрямованість

Точність та однозначність висловлювань

Наявність спеціальної термінології

Всі відповіді вірні

[Введіть текст]

48. Які посади можуть займати науково-педагогічні працівники?

А

Асистент, доцент, водій

Доцент, професор, проректор

Доктор філософії, доктор наук, академік, старший викладач

Старший викладач, завідувач лабораторії, завідувач господарською частиною

Вченими званнями є:

А

Втарий науковий співробітник, доцент, професор, академік

Член-кореспондент, академік, директор коледжу

Декан факультету, професор, завідувач лабораторією

Директор інституту, завідувач кафедри, декан факультету

50. Скільки рівнів передбачає структура вищої освіти:

А

Бакалавр, магістр, доктор наук

Бакалавр, молодший спеціаліст, магістр,

Бакалавр, магістр, доктор філософії(PhD)

Молодший спеціаліст, магістр, професор

Глосарій

1. **Академічне письмо** – стиль наукових робіт, що відрізняється логічністю, аргументованістю та об'єктивністю.
2. **Академічна доброчесність** – дотримання етичних норм у науковій діяльності, уникнення плагіату.
3. **Аналітична рецензія** – критичний огляд наукової роботи з оцінкою методів, результатів і висновків.
4. **Бібліографія** – перелік джерел, використаних у науковій роботі.

[Введіть текст]

5. **Гіпотеза** – припущення, яке потребує перевірки в процесі дослідження.
6. **Дедукція** – логічний метод від загального до конкретного.
7. **Джерело** – будь-який документ, текст чи матеріал, що містить інформацію для дослідження.
8. **Довідка** – коротка інформаційна записка про стан певної проблеми чи явища.
9. **Емпіричні методи** – методи пізнання на основі спостереження, експерименту та збору даних.
10. **Етика дослідника** – моральні та професійні принципи у науковій діяльності.
11. **Індукція** – логічний метод від конкретного до загального.
12. **Інтердисциплінарне дослідження** – дослідження, що поєднує знання та методи кількох наук.
13. **Методологія** – вчення про принципи, методи та закономірності наукового пізнання.
14. **Мета дослідження** – кінцевий результат, до якого прагне дослідник.
15. **Об'єкт дослідження** – широка сфера явищ або процесів, що вивчаються.
16. **Предмет дослідження** – конкретний аспект об'єкта дослідження.
17. **Проблема дослідження** – наукове питання, що потребує вирішення.
18. **Плагіат** – використання чужих ідей або текстів без посилання.
19. **Самоплагіат** – повторне використання власних опублікованих матеріалів без посилання.
20. **Спостереження** – метод збору даних шляхом безпосереднього спостереження за явищами.
21. **Теоретичні методи** – методи, що базуються на аналізі понять, моделей, узагальненні.

[Введіть текст]

22. **Теза** – коротке формулювання основних положень дослідження для конференцій.
23. **Фундаментальне дослідження** – наукове дослідження, спрямоване на розвиток теорії.
24. **Прикладне дослідження** – наукове дослідження для вирішення конкретних практичних завдань.
25. **Цитування** – точне відтворення чужого тексту чи ідеї з посиланням на джерело.
26. **Експеримент** – контрольоване втручання в об'єкт для перевірки гіпотези.
27. **Моделювання** – створення спрощеної моделі явища для його дослідження.
28. **Дискурс-аналіз** – дослідження мовленнєвих або текстових структур у соціокультурному контексті.
29. **Герменевтика** – метод тлумачення текстів і культурних явищ для розкриття сенсу.
30. **Анкетування** – збір даних за допомогою стандартизованих запитань.
31. **Інтерв'ю** – метод збору даних через бесіду з респондентом.
32. **Фокус-група** – групове обговорення для збору інформації про явища чи поведінку.
33. **Кейс-стаді** – метод дослідження конкретного випадку для узагальнення знань.
34. **Критичний аналіз джерел** – оцінка достовірності, актуальності та повноти інформації.
35. **Соціокультурний феномен** – явище, що відображає взаємодію суспільства та культури.
36. **Культурний індикатор** – показник, що дозволяє оцінити культурний розвиток або активність.

[Введіть текст]

37. **План дослідження** – структурований опис етапів та методів майбутнього дослідження.
38. **Збір даних** – процес отримання інформації для дослідження.
39. **Аналіз даних** – обробка та інтерпретація зібраної інформації.
40. **Оформлення результатів** – підготовка статей, тез, доповідей, презентацій.
41. **Логічність** – послідовність і взаємозв'язок елементів дослідження.
42. **Аргументованість** – обґрунтованість висновків за допомогою доказів.
43. **Об'єктивність** – неупередженість та відсутність суб'єктивних впливів у дослідженні.
44. **Верифікація** – перевірка правильності наукових висновків.
45. **Валідація** – оцінка відповідності методів і результатів встановленим критеріям.
46. **Наукова значимість** – оцінка внеску дослідження у розвиток науки.
47. **Актуальність дослідження** – ступінь важливості теми для сучасної науки та практики.
48. **Інструменти дослідника** – методи, техніки та засоби для збору та аналізу даних.
49. **Науковий стиль** – стиль викладу, що характеризується точністю, лаконічністю та доказовістю.
50. **Презентація результатів** – представлення результатів дослідження аудиторії у вигляді доповіді, слайдів чи постера

[Введіть текст]

Рекомендована література

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навчальний посібник. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. –260 с.
2. Вернигора Н.М. Написання наукової статті: метод. рекомендації. К.: Білий Тигр. 2015. 27с.

[Введіть текст]

3. Галицька Е.В. Особливості мови і стилю викладення матеріалу наукових досліджень // *Наукові перспективи*. 2022. №11(29).- С.142-155.

4. Данильян О. Г. *Методологія наукових досліджень: підручник* /О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Харків : Право, 2023. – 488 с.

5. Доценко І.О. Академічна доброчесність у системі забезпечення якості вищої освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика*.2022. Вип. 32. С. 32-41 .

6. Зарицька Н. *Методологія наукових досліджень як необхідний елемент інтелектуального економічного потенціалу сучасних науковців*. Економіка та суспільство. 2023. Вип. 52.

URL:<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2542/2462>

7. Качмар О.В., Дутчак О.І., Маланюк Т.З., Федорак В.В., Шикеринець В.В. *Методологія наукових досліджень у соціокультурній сфері: навчально-методичний посібник*. Івано-Франківськ. 2024.60 с.

8. Крупенина Н. А. Педагогічні дослідження толерантності / Н. А. Крупенина // *Інноваційна педагогіка*. - 2019. - Вип. 9(1). - С. 35-37. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2019_9\(1\)_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2019_9(1)_9).

9. *Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник* /Укл. О. Плахотнік, І.Стражнікова. Івано-Франківськ. 2020. 60 с.

Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник/ Косовий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А. Житомир: Видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с.

Крушельницька О.В. *Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник* / О.В. Крушельницька. - К.: Кондор, 2003. - 192 с.

12. Мельниченко О.А. *Методологія організації наукових досліджень: конспект лекцій*. – Харків: ФО-П Леонов Д.С., 2016. – 27 с.

[Введіть текст]

13. Методичні рекомендації до написання та захисту кваліфікаційної роботи за другим (магістерським) рівнем вищої освіти для студентів спеціальності ДЗ «Менеджмент» ОП «Менеджмент соціокультурних проєктів та креативних індустрій» /Упорядники О.І. Дутчак, В.В. Шикеринець, В.В.Федорак, О.В.Качмар, Т.З.Маланюк. Івано-Франківськ: Карпатський національний університет ім. В.Стефаника. 2024.32 с.
14. Соболев Х.С., Петровська Н.І., Гуняк О.М. Методологія . і принципи наукових досліджень: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів політехніки. 2018. 87 с.
15. Сукач М.К. Основи наукових досліджень: навч.посібник для студ. ВНЗ. К.: Леся, 2015.211с.
16. Новосолов О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. метод. посібник. Івано-Франківськ. Видавець Кушнір Г. 2017. 100 с.
17. Чернишова Є.Р. Основи наукознавства (дорожня карта наукового керівника): наук.-метод. посібник. Луцьк. Вежа-Друк. 2015. 254 с.
- 18.Шейко Н.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: підруч. для студ. вищ.навч.закл. 7-е видан. К.: Знання. 2020. 310 с.

[Введіть текст]

Навчальне видання

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В СОЦІОКУЛЬТУРНІЙ СФЕРІ

[Введіть текст]

Навчально-методичний посібник

**О.В. КАЧМАР
О.І. ДУТЧАК
Т.З. МАЛАНЮК
В.В. ФЕДОРАК
В.В. ШИКЕРИНЕЦЬ**

В авторській редакції
Гарнітура Times New Roman
Наклад 100 прим.